

32
между България и Сърбия, към който се присъедини Черна-гора, а по-сетне и Гърция.

Докато траеха преговоритѣ по съюзяването, събитията въ Турция се развива така, че войната стана неизбежна. Турция бѣ въ война съ Италия въ Африка (Триполи), а въ Македония кипѣха въстания. Турската властъ, за да принуди българското население къмъ покорство, предприе въ началото на юлий 1912 год. масови кланета надъ по-събуденитѣ българи въ Македония подъ предлогъ на обезоръжаване. Въ тия кланета пострада най-много българското население отъ Шипъ и Кочани, голѣма частъ отъ което съ плачъ и писъци подири спасението си презъ планинитѣ въ България. Това прелѣ чашата на търпението въ българския народъ. България протестира предъ великитѣ сили за извършенитѣ злодеяния, а въ цѣлата страна се направиха митинги, на които се взе единодушно решение: война на тирана! Великитѣ сили се задоволиха да обърнатъ твърде боязливо вниманието на турцитѣ върху извършенитѣ отъ тѣхъ жестокости, като ги пока-ниха да въведатъ препоръчанитѣ имъ отъ по-рано реформи въ управлението. Въ отговоръ на това Турция високо заяви, че ще прави голѣми маневри въ околноститѣ на Одринъ, т. е. че е го-това съ военна сила да ни накара да мълчимъ. Тогава българ-ското правителство съ съгласието на своитѣ съюзници обяви на 17 септемврий 1912 год. обща мобилизация на въоръженитѣ си сили. Българската мобилизация бѣ последвана отъ такава и на нейнитѣ съюзници.

Съ Височайши указъ № 5 бѣше обявена обща мобилизация по планъ А. Първиятъ оперативенъ день се считаеше 17 септем-врий 12 часа по пладне.

Обявяването на мобилизацията не изненада никого. Тя се очакваше отъ българския народъ съ нетърпение. Затова тя се по-срещна съ небивалъ възторгъ отъ народъ и войска, съ „ура“ и патриотични пѣсни. Жаждата за разплата съ вѣковния тиранинъ бѣ неудържима. Първитѣ дни отъ мобилизацията бѣха сжщински народни празници. Никога България не е преживявала такава бурна радостъ, никога нашата злочеста земя не е бивала тъй ве-село огласявана съ толкова пѣсни.

Оная подсъзнателна стихия, която е най-характерната черта на българина и която го прави великъ, се разлѣ като нажежена лава отъ изригналъ вулканъ и залѣ цѣлата страна. Всѣки бълга-ринъ знаеше, че ще дойде този день, и всѣки го очакваше. Дъл-боко въ народната душа се бѣха врѣзали страданията на мина-литѣ поколѣния и образитѣ на тъмното вѣковно робство преми-наваха съ всичката си живостъ и прѣснота. Омразата къмъ ти-рана бѣше наследствена — тя бѣ неизмѣрима.

Радостъта се засили още повече, когато стана известно, че заедно съ България ще воюватъ противъ Турция и сърби, черно-горци и гърци. Това вдѣхна още по-голѣма вѣра въ всички бъл-гари, че войната ще бжде успѣшна и че най-сетне ще се осж-ществи българскиятъ идеалъ — обединението на всички българи въ едно царство.

Всѣки запасенъ, щомъ чуеше гласа на глашатая, бързаше да уреди работата си и да се яви въ казармата. На тълпи при-